

Info en handige tips

voor het geven van een spreekbeurt
over veteranen

Inhoudsopgave

Informatie

1. Wat is een veteraan ?	3
2. Hoe herken je een veteraan ?	3
3. De krijgsmacht	5
4. De Verenigde Naties (VN) en VN-missies	7
5. Drie soorten missies en voorbeelden daarvan	8
6. Positieve en negatieve gevolgen van een missie	10
7. Veteranenbeleid in Nederland	11
8. Nederlandse Veteranendag	12

Tips

1. Vijf handige tips voor je presentatie	13
2. Meer informatie	15

Informatie voor je spreekbeurt

1. Wat is een veteraan?

In Nederland ben je veteraan als je als militair bent uitgezonden naar het buitenland tijdens een oorlogsmissie of een vredesmissie. Een veteraan kan zowel een man als vrouw zijn en is tussen de 18 en 120 jaar.

Sommige veteranen werken nog steeds bij Defensie. Anderen zijn al (heel) lang geen militair meer. Sinds 1940 heeft Nederland ruim 650.000 militairen ingezet tijdens drie oorlogen en bijna honderd vredesmissies.

Wil je weten hoeveel veteranen er in Nederland zijn? Neem dan een kijkje op onze website: <https://www.nlveteraneninstituut.nl/aantal-veteranen-nederland/>

2. Hoe herken je een veteraan?

Iedere man of vrouw die je op straat ziet lopen zou een veteraan kunnen zijn. Je ziet het vaak niet aan de buitenkant. Maar als iemand een goudkleurige veteranenspeld (het Draaginsigne Veteranen) draagt, dan weet je zeker dat het een veteraan is.

De veteranenspeld

Het symbool is een 'v'-vorm en staat voor veteraan, vrede en veiligheid. Op speciale gelegenheden trekken sommige veteranen een 'veteranentenu' aan: een jasje, nette broek of rok, overhemd, broekriem en zwarte schoenen.

Veteranen zijn te herkennen aan het **Draaginsigne Veteranen**

► **Veteraan**

▲ **Vrede**

◄ **Veiligheid**

3. De krijgsmacht

De Nederlandse krijgsmacht bestaat uit vier grote onderdelen:

Koninklijke Landmacht

De landmacht bestaat al ruim 200 jaar en is het deel dat op de grond werkt. De militairen bij de landmacht zetten zich in voor vrede en veiligheid. De landmacht bestaat onder meer uit de artillerie (kanonnen), cavalerie (pantservoertuigen), infanterie (soldaten te voet) en de commando's.

Koninklijke Marine

De marine is het oudste onderdeel van de Nederlandse krijgsmacht. Het totaal aantal schepen samen heet 'de vloot'. In Nederland en het buitenland helpt de marine bij rampen, crisissituaties zoals in oorlogen en hulpoperaties. De thuisbasis van de marine is in Den Helder.

Koninklijke Luchtmacht

De luchtmacht bestaat in Nederland sinds 1913. In het begin had de luchtmacht maar 1 vliegtuig. Intussen is er veel veranderd en heeft de luchtmacht veel moderne toestellen, zoals helikopters, allerlei soorten vliegtuigen en sinds kort de F-35 straaljagers.

Koninklijke Marechaussee

De marechaussee is de militaire politie van Nederland sinds 1814. De marechaussee voert veel taken uit op het gebied van veiligheid. Denk aan het beveiligen op Schiphol tot inzet in oorlogsgebieden overal ter wereld.

4. De Verenigde Naties en VN-missies

De Verenigde Naties (VN) is in 1945 opgericht en is een organisatie die samenwerkt om de internationale vrede en veiligheid te vergroten en internationale problemen op te lossen. Militairen die namens de VN op vredesmissies worden gestuurd zijn meestal te herkennen aan de blauwe helmen of baretten.

Veel vredesmissies worden uitgevoerd door de Verenigde Naties. De verschillende missies van de VN krijgen allemaal hun eigen naam. Deze is samengesteld uit de Engelse afkorting voor de United Nations (UN). Dus bijvoorbeeld UNIFIL (United Nations Interim Force in Lebanon) of UNPROFOR (United Nations Protection Force).

Soms worden er ook missies uitgevoerd door andere internationale organisaties, zoals de NAVO (Noord-Atlantische Verdragsorganisatie) en de Europese Unie (EU).

5. Soorten missies

Er zijn drie soorten missies:

- een oorlogsmissie
- een vredesmissie
- een waarnemingsmissie.

Oorlogsmissie

De militair wordt uitgezonden naar een gevaarlijk oorlogsgebied. De belangrijkste taak is dan vaak de bevolking te beschermen tegen geweld en verdedigen van het grondgebied tegen strijdkrachten. De militair is meestal (zwaar) bewapend en mag zijn wapens gebruiken om vrede af te dwingen.

Voorbeeld: Afghanistan (ISAF 2001-2014)

Na de aanslagen op 11 september 2001 verklaarde de VS de oorlog aan het terrorisme. In Afghanistan, waar de beweging Al-Qa'ida zich had gevestigd, werd een grote invasie uitgevoerd. Ook Nederland deed aan de missie mee en stuurde in totaal 4056 militairen.

Vredesmissie

De militair wordt uitgezonden om de vrede te herstellen en te behouden (bijvoorbeeld nadat een oorlog is afgelopen). De militair is (licht) bewapend. Je kunt de militair meestal herkennen aan de blauwe VN- helmen.

Voorbeeld: Cambodja (UNAMIC/UNTAC 1992-1993)

Tussen 1992 en 1993 leverde Nederland een belangrijke bijdrage aan de missies UNAMIC en UNTAC in Cambodja. In de jaren 70 was een grote burgeroorlog uitgebroken, maar in 1991 was er een wapenstilstand bereikt. Nederland hielp mee om toezicht te houden, verkiezingen te begeleiden, de vluchtelingen op te vangen en de gebieden mijnenvrij te maken. Nederland stuurde in totaal 2661 militairen.

Waarnemingsmissie

De militair wordt uitgezonden naar een gebied om te controleren of de partijen zich houden aan vredesafspraken. Meestal is de militair niet of licht bewapend.

Voorbeeld: Soedan (UNMIS 2005 – 2011)

In Soedan werd lange tijd een bloedige burgeroorlog uitgevoerd door de strijdende partijen in het land. In 2005 werd een vredesakkoord gesloten. De VN stuurde militairen naar het gebied om te kijken of de partijen zich aan de afspraken hielden. Daarbij zaten ook 30 Nederlandse militairen.

Meer weten over missies? Op onze website vind je nog veel meer informatie:

<https://www.nlveteraneninstituut.nl/veteranen-hun-missies/missies/>

Zoek je foto's van missies? Kijk dan in beeldbank van het Nederlands Instituut voor Militaire Historie: <https://nimh-beeldbank.defensie.nl/>

Militairen in Afghanistan tijdens de ISAF missie

6. Positieve en negatieve gevolgen van een missie

Op missie gaan kan voor militairen zowel positieve als negatieve gevolgen hebben.

+ Positieve gevolgen

Veel militairen kijken positief terug op hun missie. Tijdens een missie bouwen veel militairen een hechte band op met hun collega militairen, dit heet 'kameraadschap.' Daarnaast leer je op een missie veel over je beroep en handige tips en tricks om je beroep goed uit te oefenen. Je maakt in korte tijd ook veel dingen mee waardoor je veel levenservaring krijgt. Ook de ervaring die tijdens de missie wordt gedaan, zoals het helpen van de lokale bevolking, wordt door veel militairen als positief ervaren.

- Negatieve gevolgen

Tijdens een missie kunnen militairen gebeurtenissen meemaken die erg schokkend en aangrijpend kunnen zijn, zoals geweld, overlijden van collega's of een aanslag. De meeste militairen kunnen zo'n schokkende gebeurtenis goed verwerken. Voor sommige militairen is de gebeurtenis zo heftig dat zij er psychische klachten aan over houden, zoals PTSS (Post Traumatisch Stress Stoornis). Ze zijn dan geestelijk verwond en hebben daarvoor hulp nodig.

7. Veteranenbeleid

Om de erkenning en waardering voor veteranen in Nederland te vergroten heeft de regering sinds 1990 een officieel veteranenbeleid. Het doel van dit beleid is meer aandacht te geven aan veteranen, voor wat zij doen of hebben gedaan, en veteranen met gezondheidsproblemen te helpen.

De Veteranenwet uit 2012 richt zich op meer zorg voor militairen en veteranen voor, tijdens en na de uitzending. Ook werd de definitie van het woord 'veteraan' uitgebreid. Vroeger waren veteranen alleen militairen die op uitzending waren geweest én uit dienst waren bij Defensie. Nu zijn militairen die op uitzending zijn geweest en nog in dienst zijn ook veteraan. Het Nederlands Veteraneninstituut in Doorn is de belangrijkste uitvoerder van het veteranenbeleid.

Het Nederlands Veteraneninstituut in Doorn

8. Nederlandse Veteranendag

Sinds 2005 wordt er elk jaar in Den Haag, op de laatste zaterdag in juni, de Nederlandse Veteranendag georganiseerd. Op die dag vindt er een grote optocht (dit heet een defilé) plaats van duizenden veteranen als eerbetoon voor hun werk. Tijdens deze plechtigheid is ook de Koning aanwezig.

Op het Malieveld in Den Haag kunnen veteranen en burgers elkaar daarna ontmoeten en spreken. Jij kan er ook naartoe, de toegang is gratis!

Veteranen in het defilé tijdens Veteranendag

De witte anjer is het symbool van erkenning en waardering voor veteranen vanuit de samenleving. Het is de bedoeling dat zoveel mogelijk mensen op Veteranendag een witte anjer dragen.

Tips voor je spreekbeurt

1. Vijf handige tips voor je presentatie

Tip 1 – Informatie zoeken

Voordat je je spreekbeurt geeft moet je je natuurlijk goed voorbereiden. Zoek daarom eerst op internet of in de bibliotheek naar boeken over het onderwerp ‘veteranen’.

Tip 2 – Wat wil je vertellen tijdens je presentatie?

Nadat je de informatie hebt verzameld en hebt gelezen weet je nu een heleboel over veteranen. Nu kun je de informatie gebruiken om je presentatie te maken. Voordat je dit doet denk je goed na over de vraag: Wat wil ik mijn klas vertellen? We geven je hierbij vast wat ideeën voor de opbouw van je spreekbeurt:

Leg in het begin van je presentatie uit wat een veteraan is. In Nederland ben je veteraan als je als militair hebt gewerkt tijdens een oorlog of zogenaamde vredesmissie. Een veteraan kan zowel een man als vrouw zijn en is tussen de 18 en 120 jaar. In Nederland zijn er op dit moment (2021) zo’n 105.350 veteranen. Daarna kun je vertellen over andere vragen en thema’s die met het onderwerp ‘veteranen’ te maken hebben. Hieronder een paar tips:

- Hoe herken je een veteraan?
- Wat is een vredesmissie?
- Voor hoeveel oorlogen en vredesmissies zijn Nederlandse veteranen ingezet?
- Waarom vieren we Veteranendag?

Tip 3 – Gebruik plaatjes in je presentatie

Maak gebruik van plaatjes, foto’s en/of filmpjes om je spreekbeurt leuker en spannender te maken. Foto’s van missies kun je bijvoorbeeld vinden in de beeldbank van het Nederlands Instituut voor Militaire Historie. Op de website van de Nederlandse Veteranendag kun je ook veel foto’s vinden. Kijk op ons YouTube kanaal voor video’s met veteranen.

Tip 4 – Verzin een leuke opdracht

Een handige tip om er voor te zorgen dat de klas goed blijft opletten tijdens je spreekbeurt: verzin een leuke opdracht! Opdrachten die je bijvoorbeeld zou kunnen doen tijdens je presentatie:

- Voorbeeld 1: Laat twee afbeeldingen zien: 1 van een veteraan en 1 van een burger. Stel de volgende vraag aan de klas: Hoe herken je de veteraan?
- Voorbeeld 2: Quiz! Deel een blad uit met vragen over de informatie die je hebt gegeven. Beloon je klasgenoten met de beste antwoorden met een prijs (een medaille bijvoorbeeld).

Tip 5 – Veteraan in de klas

Wil je echt indruk maken met jouw spreekbeurt? Nodig dan een echte veteraan uit voor de klas! Misschien heb je wel een familielid die veteraan is. Ken je niemand die veteraan is? Via het Nederlands Veteraneninstituut kan je ook heel makkelijk een veteraan voor klas uitnodigen. Hij of zij komt dan een uur lang vertellen over zijn of haar missie in het buitenland. Natuurlijk kan de klas ook allerlei vragen stellen!

Wil je meer weten? Stuur ons dan een berichtje via educatie@nlveteraneninstituut.nl

2. Meer informatie

Zoek je nog wat extra informatie over veteranen? Handige sites die je kunt bezoeken zijn:

- Nederlands Veteraneninstituut
<https://www.nlveteraneninstituut.nl/>
- Ministerie van Defensie
<https://www.defensie.nl/>
- Nederlandse Veteranendag
<https://www.veteranendag.nl/>

**Heel veel succes met
het geven van jouw
spreekbeurt!**